

Науковий збірник «Географія та туризм», № 34, присвячений 25-річчю заснування кафедри країнознавства та туризму, містить 33 статті 54 авторів, які представляють провідні вищі навчальні заклади (університети, академії) України. Певне звуження географії дописувачів пояснюється не стільки економічними чинниками, скільки обмеженим значенням достатньо скромної події – ювілея кафедри країнознавства та туризму. В той же час, відносно широке коло авторів, що надіслали свої матеріали до збірника, свідчить про високий рейтинг географічного факультету та повагу до однієї з провідних кафедр з боку професорсько-викладацького складу національних університетів країни, вчених і викладачів інших ВНЗ України.

За чверть століття в збірнику опубліковано близько 1250 статей 1200 авторів, які представляли провідні ВНЗ України (Київ, Львів, Чернівці, Одеса, Дніпропетровськ, Луцьк, Ніжин, Чернігів, Івано-Франківськ, Луганськ, Донецьк, Севастополь, Сімферополь, Тернопіль, Херсон, Кіровоград, Житомир, Мукачеве, Вінниця, Ужгород, Умань, Мелітополь, Рівне та ін.), «близького» (Росія, Білорусь, Азербайджан, Казахстан) та «далекого» (Італія, Польща) зарубіжжя. Ряд авторів збірника – студентів, аспірантів, кандидатів наук, підвищили свій науковий статус, захистили кандидатські, докторські дисертації, отримали наукове звання доцентів і професорів.

В рубриці *«Кафедри країнознавства та туризму Київського національного університету імені Тараса Шевченка – 25 років!»* представлено 5 статей 8 авторів, серед яких привертають увагу матеріали професорів Любіцевої О.О. (Київський університет) та Мальської М.П. (Львівський університет), які висвітлюють основні здобутки країнознавчого та рекреаційно-туристського напрямів діяльності географічних факультетів Київського та Львівського національних університетів.

В рубриці *«Географія рекреації та туризму: теоретичні та прикладні питання»* представлено 21 стаття 37 авторів з України (університети Києва, Львова, Чернівців, Запоріжжя, Кривого Рогу). Серед поданих матеріалів відзначимо статті Пацюк В.С., Шиян Д.В., присвячені аналізу європейського досвіду розвитку індустріального туризму та Парфіненка А.Ю., в якій розглянуто подієвий туризм як чинник формування туристської привабливості міста. Варто виділити і певне теоретико-практичне новаторство публікацій професора Смирнова І.Г.

В рубриці *«Актуальні проблеми географії»* представлено 7 статей 9 авторів столичного та регіональних наукових центрів України (Київ, Львів, Мелітополь, Умань). На увагу заслуговує стаття д.г.н. Ю.О. Кисельова, в якій вперше з екогеософічних позицій розглянуто суспільно-географічні проблеми Донбасу, а при характеристиці Лугансько-Донецького регіону враховано і особливості, пов'язані із сучасною українсько-російською війною.

Ознайомлення з матеріалами, які надійшли до збірника, дозволяє «озвучити» деякі дискусійні моменти, побажання та зауваження:

- *певна невідповідність в ряді матеріалів в між задекларованою назвою статті (яка, власне, є метою публікації) та науковою новизною, між метою публікації та результатами попередніх напрацювань (так, стаття*

Т.Г. Сокол присвячена «проблемам профпідготовки кадрів екскурсоводів...», що, на нашу думку, могло б мати більш скромну назву, яка вкладається не в «проблеми», а в «деякі аспекти», адже проблема в широкому розумінні – складне теоретичне або практичне питання, для вирішення якого необхідні в т.ч. і міждисциплінарні зусилля; в меті автор зазначає: «Стаття присвячена проблемам визначення сутності та змісту роботи екскурсоводів та гідів-перекладачів» і з цього випиває запитання: а що, до сьогодні сутність та зміст роботи екскурсоводів та гідів-перекладачів ніким не визначалася? Не існує робіт М.О. Гейніке, Б.Є. Райкова, Б.В. Ємельянова (останнього автор згадує в публікації, але посилань на його роботи не дає). Зважаючи на ряд класифікаторів та стандартів, які наведені в використаних джерелах, виникає питання а чи відповідають один одному форма (назва публікації) та зміст (текст публікації) поданого матеріалу?

- *помилки при посиланнях* на праці українських та зарубіжних вчених (статті Глібової Ю.В. «Аналіз поглядів на вивчення туристичної дестинації: суспільно-географічний аспект», Тертичної Ю.В. «Показники діяльності туристичних підприємств закарпатської області у 2014 році»), певні історичні постаті (стаття Савицької О.В., Циганка Є.Ю. «регіональний ландшафтний парк «Лиса Гора» очима киян»), які свідчать про те, що автори публікацій або відповідні праці не вивчали, або про поверховість при опрацюванні відповідного матеріалу;
- *некоректні або помилкові визначені УДК*: майже 50% статей, що надійшли до збірника, містять невірні або занадто загальні УДК, які не віддзеркалюють предмет-об'єктної сутності виконаних досліджень, натомість, кодування поданого матеріалу є невідомим елементом статті, ознакою її ідентифікації та положення в строкатій мережі географічних досліджень; деякі статті мають не відредаговані, занадто довгі назви, в ряді статей географічний елемент назви не орієнтує на відповідний регіон України, трапляються матеріали, назви яких наврядчи можна вважати науковими (статті Пацюк В.С., Шиян Д.В. Теліша П.С., Каднічанського Д.А., Завадовського Т.Б., Борисова О.В., Павловської Т.С., Чабанчука М.А., Тертичної Ю.В.); трапляються статті, фрагменти яких мають описовий характер;
- *помилкове або некоректне визначення виду діяльності або явища*: на нашу думку будь-яка туристська діяльність є пізнавальною, тому озвучення такої позиції, як «пізнавальний туризм» є не доречним (стаття д.пед.наук, проф. Зеленської Л.І.);
- *в ряді публікацій висновки не стикуються з окресленими завданнями* (матеріали Теліша П.С., Каднічанського Д.А., Завадовського Т.Б., Смирнова І.Г., Гнатів Т.Б.);
- *низький рівень та недоопрацьованість ілюстративного та картографічного забезпечення подаєх матеріалів* (наочність складає близько 15%, а картографічні сюжети – близько 2% обсягу поданого матеріалу; «сирою» та недосконалою є схема «Типологія основних видів подій» (стаття Парфіненка А.Ю. «Подієвий туризм як чинник формування туристичної привабливості міста»), адже розмаїття подієвих

видів значно більше, ніж те що, віддзеркалює схема (кулінарні фестивалі, туристські, книжкові ярмарки та салони, ярмарки вакансій тощо).

В той же час, заради об'єктивності оцінки якості матеріалів збірника, слід наголосити, що зазначені недоліки та висловлені побажання не знижують достатньо високого наукового-теретичного та практичного рівня поданих до нього статей.

Бейдик О.О., доктор географічних наук, професор,
професор кафедри країнознавства та туризму
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка